

ZPRÁVODAJ 2

73. JIRÁSKOV
HRONOV

SOBOTA 2. 8. 2003

BEZOHLEDNÝ K OBECENSTVU JE JEN ŠÍLENÝ DIVADELNÍK

Dramatik a bývalý ministr kultury Milan Uhde je častým hostem Jiráskova Hronova. Když jsme ho požádali o rozhovor, zeptal se: A máte nějaké téma? Já nevím, co bych vám jako už téměř stařec nad hrobem mohl říct.

No vidíte. Nahrál jste mi na první otázku.

Kolik je vám let?

Dovršil jsem šedesátý sedmý rok. V pondělí!

A baví vás ještě divadlo?

No teď zejména.

Jak to?

Protože mám nejvyšší čas.

Jako divák nebo jako dramatik?

Jako dramatik. Brzo už zblbnu úplně, tak je nejvyšší čas udělat něco, co by stálo ještě za řeč.

Co by to mělo být?

Já jsem konečně po pětiletém soustavném úsilí odevzdal Vinohradskému divadlu hru, která se jmenuje Zázrak v černém domě. Je to komedie a dosti drsná. Je velmi intimní, odehrává se v roce 1992 a v současné době hledá režiséra.

Proč jste si vybral právě Vinohradské divadlo?

Protože v té hře ze čtyř mužských a ze čtyř ženských postav je pět postav ve věku nad padesát let. Přestože je tam jedna mladá postava, je to komedie věnovaná po stránce obsazení starší a nejstarší herecké generaci. Tato generace je na Vinohradech zastoupena tak znamenitě, že já si nedovedu představit jiné herce než ty, které jsem si vysnil.

Vinohrady, to ale pro vás divadelníka znamená ještě něco jiného: cestu od avantgardy Provázku ke konzervatismu měšťanského divadla. Nebo se mýlím?

Ta hra si zahrává s půdorysem tradičního divadla. Já doufám, že jen zahrává. Ten půdorys je skutečně měšťanská rodinná komedie. I po té stránce je to myslím správně na ty Vinohrady orientováno. Na Provázku jsou všechny věci prezentovány jako „hra na“ - kupříkladu Hra na Pohádku máje Zdeňka Pospíšila, nebo i má Balada byla „hra na muzikál“. Ale toto není „hra“, to je příběh mé rodiny, a to je věc, která je přímá, pravdivá, jak já říkám „doslovná“. Doufám, že je to na ty Vinohrady dobře adresováno.

A proč ale ne Národní divadlo Brno? Jste přece známý Moravák a Brňan.

Za prvé Národní divadlo Brno není národní divadlo, ale Mahenovo divadlo, za druhé to není divadlo mého srdce a za třetí s ním nemám zrovna dobré zkušenosti.

Proč jste si pro svou hru vybral právě rok 1992? V té době, pokud si pamatuju, jste byl ministrem kultury...

V té hře vystupuje muž - ale je to naprosto okrajová záležitost - , který se právě vrátil z výkonu ministerské funkce. A všichni tam z něho maj trochu takovou legraci... To tam je. Ale ten dvaadevadesátý rok je hlavně rok, ve kterém se naše rodina naposledy sešla pohromadě. Rodina, která se léta nevidala, ti lidé spolu léta nemluvili a teď se pokoušejí po dvaceti letech smířit. Diskomunikace, abych tak řekl. To je ještě ten rok, kdy to bylo možné. Proto to nemůže být později. Má to velmi osobní, intimní důvody.

Jak se dnes díváte na svou úlohu umělce v politice?

Jako na neúspěch. Drtivou většinu věcí, které jsem chtěl uskutečnit, se nepodařilo prosadit. A nejsem tak zpozdilý, abych z toho obviňoval druhé a říkal: „Já jsem měl geniální plány a voni to ti blbci neuskutečnili“. Naopak: Mé plány byly takové, které se mi nepodařilo uskutečnit, a to je neúspěch. Moje úloha v politice skončila.

Nelituje dnes toho, že jste do ní vstupoval?

Z osobního hlediska, z osobní zkušenosti ne. Jsem rád, že jsem v politice byl. Zbavilo mě to sklonu psát politické komedie. Už žádnou nenapišu, nikdy. A právě k tomu jsem potřeboval v té politice být. Abych přestal

Dokončení na str. 2

Nechceme podvodně předstírat, že divadlu rozumíme; faktum je, že divadlu nerozumí nikdo, ani lidé zestárlí na prknech, ani nejstarší ředitelé, ba dokonce ani referenti.
Karel Čapek

od 9:00 do 13:00
Semináře a dílny

13:00, 16:30 a 20:00, Sokolovna
Lörrach (Německo)
Žena v písku

13:00 a 20:00, sál Josefa Čapka
V. A. D. Kladno
HOTEL INFERCONTINENTAL

16:30 a 20:00, Jiráskovo divadlo
D3 Karlovy Vary
Mor

10:00, Jiráskovo divadlo (výstavní síň)
Vernisáž výstavy
„Vratislav Habr - hronovský scénograf“

11:00, Jiráskovo divadlo (velká šatna)
Vernisáž výstavy J. Plíška a K. Šafáře

15:15, Náměstí Čs. armády
Pochod dechového orchestru
ZUŠ městem

15:30, Náměstí Čs. armády
SLAVNOSTNÍ ZAHÁJENÍ
73. JIRÁSKOVA HRONOVA

16:30, park A. Jiráska
Proménádní koncert
- dechový koncert ZUŠ

Hronovskému festivalu pozvolna ubývají lektoři. Po Regině Szymikové, která se omluvila ještě před začátkem přehlídky a zajistila za sebe plnohodnotnou náhradu, předčasně a nepoeticky ukončil své účinkování v Hronově také Miroslav Kovářík. Peripetie jeho utajeného nočního odjezdu do Prahy a následného pátrání, které po zmizelém lektorovi vyhlásili organizátoři, by vydaly na knihu, film a divadelní hru. Recitátor odjel z Hronova nikým neviděným uprostřed noci. Zanechal po sobě vysvětlující dopis, který ovšem ráno nikdo nenašel. Když lektorova nepřítomnost vyšla na denní světlo, vypuklo pátrání. Organizační tým prohledal možné skryšky, obtelefonoval nemocnice a nakonec v zoufalství kontaktoval policii. Ta zřejmě vyslala hlídku do místa recitátorova pražského bydliště. Udivený Miroslav Kovářík pak vše vysvětlil prostřednictvím krátké textové zprávy. Za náhlý odjezd prý může náhlý zdravotní problém v rodině. Co se dá dělat. Zklamání seminářisté se během dne rozpustili v ostatních seminářích a organizátorům zůstala nepřijemná pachuč. Lektoři teď prý losují, kdo pojedje domů další. Doufejme, že nikdo.

David Slížek

AMATÉRSKÁ SCÉNA JUBILUJE

Amatérská scéna (dříve Ochotnické divadlo) oslaví 50 let své existence. Ano, již 50. ročník je uváděn v tiráži časopisu věnovanému amatérskému divadlu a uměleckému přednesu. Při této příležitosti redakce zve všechny své stávající i budoucí čtenáře na pěknou hodinku.

SETKÁNÍ ČTENÁŘŮ A REDAKCE AMATÉRSKÉ SCÉNY se uskuteční ve středu 6. srpna od 17:45 v malém sále Jiráskova divadla.

Přijďte si popovídat o tom, co Vám časopis poskytuje a co v něm postrádáte, co by mohl nabídnout navíc, aby byl naplněn co největší měrou záměr redakce sloužit amatérskému divadelnímu hnutí. Staňte se tak spolutvárci periodika, které je tu pro Vás, které je v současnosti jediným celistvějším zdrojem informací o oblasti amatérského divadla a uměleckého přednesu v ČR. Věnujte hodinku tomu, aby byl časopis více Váš.

Dokončení ze str. 1

o ní snívat, zažil ji, a tím se od ní oprostil. Tak to dneska vidím. Ale užítu to mnoho nepřineslo. S tím jsem svrchovaně nespokojený a už se to nepodaří spravit.

Co se vám konkrétně nepodařilo?

Já jsem měl určité konkrétní představy o tom, jaká by měla být politika strany, do které jsem se přihlásil a o které jsem soudil, že je velmi blízká mým názorům. Ale v tom, jak se ukázalo, mým názorům blízká nebyla. Přesto jsem zachovával loajální postoj a mlčel jsem, což byla velká chyba. Domníval jsem se, že to k politickému prostředí patří. Není to pravda. Nenašel jsem prostě ten optimální způsob, jak své názory uprostřed politické strany prosazovat. Nakonec jsem se dal z té politické strany vyhodit a vstoupil jsem do politické strany, ve které jsem neměl co dělat, protože mě především ona sama ve svém středu nechtěla. Takže vcelku má bilance politiky je hubená, ne-li úplně negativní.

Jak se díváte na dnešní politickou scénu?

Já své politické sympatie samozřejmě mám, při volbách absolutně nejsem v rozpacích, koho mám volit. Volím z těch stran, které existují, a nezabývám se utopickými vizemi o tom, že jednoho dne přijde strana mých snů, poněvadž nep přijde. Mé sny jsou takové, že vím, že taková „strana snů“ nep přijde. Tu dnešní politickou situaci vidím tak, že jsme si ji zasloužili. Protože všechny vlády, které jsem zažil, včetně těch, se kterými jsem spolupracoval, proměškaly veliké příležitosti. Proměškaly možnost splnit aspoň větší část svých úkolů. Obětovaly a obětovávají tuto možnost za devótní chování k obecnstvu. Devótní chování k obecnstvu je i v divadle smrt. Přičemž devótní chování není bezohlednost k obecnstvu. Bezohledný k obecnstvu je jen šílený divadelník. Ohled k obecnstvu je ohled k hostovi. Vy si pozvete hosta a nemůžete na něho kašlat. V tom já dneska velice odsuzuji avantgardní estetiku s jejím úsilím o epatování publika. Vystrašit publikum, vyblít se na ně, vylít na ně smradlavou vodu nebo něco takového, nebo napsat a inscenovat kus, který připomíná smradlavou vodu, to je dnes pro mne nepřijatelný umělecký postoj. Ale devótnost vůči obecnstvu, to je něco jiného. Je to sprostá, vypočítavá, neprodná taktika a bohužel touto devótností k publiku stonaly všechny politické reprezentace, i ty, jejichž členem jsem byl, i ty, jejichž členem už nejsem. Je to kletba. Skutečnost – a v tom jsem optimista – je ale silnější a nutí i tyhlety reprezentace dělat to, co je proti jejich principům. Teď jsem téměř zlomyslným svědkem toho, jak sociálně demokratická vláda je nucena dělat něco, co vůbec neměla v programu. Já jsem v tom s ní velice účastný, protože pokladna je prázdná, a tak se musí začít spořit. Takže já pevně věřím, že nás skutečnost napraví, aspoň v takové té nejnужnějši míře.

Vy se mě ale stále ptáte na politiku, která už pět let není mou doménou. Já odevzdal hru, která je hrou mého osudu. Pět let jsem na ní pracoval... Možná nebude nikdy hrána, protože není dobrá, to se může stát, o tom rozhodnou jiní, ale já jsem ji potřeboval napsat. A mám rozdělaný další dvě hry. Mám asi v polovině práce muzikál na téma Zolovy Nany pod názvem Zlatá moucha. Konečně bych totiž rád napsal nějaký skutečný muzikál, do té doby jsem s muzikály jenom koketoval. Nikdy se mi žádný nepodařil. Myslím, že mám nejvyšší čas jako ten Sókratés. Jistě tu anekdotu znáte. Přišli k Sókratovi a zeptali se ho: „Jaké je vaše poslední přání, mistře?“ a on říkal: „Přiveďte mně učitele zpěvu.“ „Mistře, to je zřejmě nedorozumění. Tady už nejsou číši bohlavu. Zřejmě byste chtěl zpěváka...“ „Ne, já jsem od patnácti let toužil učit se zpívat a myslím, že mám nejvyšší čas.“ Tak já na ten muzikál mám taky nejvyšší čas.

Pak dělám televizní hru, která je taky taková rodinná záležitost. Je situovaná do roku 1945 a je to problematika odsunu v rámci jedné rodiny. Jak tedy vidíte, politika dnes zdaleka netvoří hlavní oblast mých zájmů, i když se mě na ni stále ptají... Nemám žádné styky s politiky, jsem občan z ulice.

Promiňte, ale vaše zkušenost je jedinečná, sám jste říkal, že si máme vybrat téma. Ale vraťme se tedy k divadlu. Má divadlo dnes nějakou specifickou – řekněme společenskou nebo sociální či jinou – úlohu?

Ne. Divadlo má dnes obrovskou příležitost, protože je svobodné. A ve svobodě musí každý jet na vlastní motor. Za totality jsme jeli na takzvaný protitotalitní motor. Nepotřeboval jste žádný veliký vlastní motor, stačilo se zavěsit na ten protitotalitní, a už jste jel. Kdežto dneska vám protitotalitní, nebo za jakýkoli „proti“ motor díky bohu nikdo v divadle nic nedá. Ráno to napíše politický komentátor, a proč byste to honil ve večerním představení? Divadlo má dnes svobodu. Konečně se ukazuje, kdo má co říct. To je tak krásně poznat, kdo vaří z vody, anebo z cizí polívky, z cizího masa, a kdo vaří ze svého osudu, ze svého zážitku... To je ta obrovská příležitost a úloha současného divadla. A já jsem strašně rád, že zbytek mého života se odehrává v této atmosféře. Že se konečně ukáže, jestli mám nějaký vlastní pohon a vlastní motor, anebo jsem jenom na ten protitotalitní.

A co téma morálky? Není to to téma, které jste přinášel a které je dnes stále platné?

Není to povinnost. Je obrovská spousta lidí, kteří si morální otázky nekladou. Kdo si je klade, ať si je klade. Ale ať si je klade jako svobodný člověk. Ať proboha nemoralizuje, ať se nevytahuje. Moralizovat znamená chtít po lidech to, co oni nejsou schopni dát. To je strašně nesoudné. Ať každý moralizuje u sebe. Moralizovat sám sebe je plodné, mám sám sebe po ruce a vím, co jsem udělal špatně, ale na svého bližního bych to nevztahoval.

Co hledáte v amatérském divadle, když ne aktuální téma? Proč jezdíte na Jiráskův Hronov?

Amatérské divadlo mě zajímá, protože jsem začínal jako ochotník. Brněnská X-ka, což bylo divadlo poezie, ve kterém jsem dělal dramaturga v roce 1960, 61-63, to byli ochotníci. A mě pořád pohyb v amatérském divadle zajímá, protože tam je ta svoboda ještě větší o to, že oni jsou oproti profesionálnímu divadlu nezávislí na tzv. provozu. Ochotníci připravují představení tak dlouho, až je hotové. Ve špičkách amatérského divadla poznávám něco, co mě pomáhá porozumět profesionálnímu divadlu. Pro mě to není zdvořilostní věc, já sem jezdím ze zvědavosti.

Vladimír Hulec

JDE HLAVNĚ O TO, ABY LIDI MĚLI CHUŤ...

Je tradicí, že ještě před oficiálním zahájením Jiráskova Hronova mají účastníci festivalu možnost vidět některou z inscenací DS Jiráskova divadla Hronov. V jeho čele stojí už léta ing. Miroslav Houšťek. Včera představil inscenaci Moliérova Zdravého nemocného (zajímavé je, že k Moliérovi se vrátil po více než čtyřiceti letech - v r. 1957 zde režíroval hru Lékařem proti své vůli).

Jakým způsobem vybíráte repertoár pro Váš soubor?

Tak nějak, abychom vystřídalí autory, kteří nás zajímají, kteří mají určitou hodnotu. Musím říci, že během posledních deseti let jsme tu nehráli žádný tzv. šunt. Ale samozřejmě, musíme jako každý amatérský soubor hledět na to, jestli máme vhodné představitele.

Vybíráte některý titul kvůli konkrétnímu herci, aby to byla tak říkajíc jeho benefice?

To ani ne, i když v případě Zdravého nemocného by to tak mohlo vypadat, protože to není tak dlouho, co Luboš Červený (hraje Argana) měl šedesátiny. Takže bychom vlastně mohli říci, že to je hra k jeho jubileu.

Viděla jsem, že máte v souboru všechny generace - od nejstarších po malé děti. Kolik členů má váš soubor?

Ono je to střídavé. U nás bohužel neexistuje taková ta spolková činnost, aby spolek fungoval neustále a vyvíjel třeba nějakou jinou činnost než divadlo. Funguje to spíše tak, že se pro určitou komedii vyberou lidi, o kterých víme, a s těmi se inscenace nastuduje.

Loni jsme na Jiráskově Hronově viděli Emigranta, na němž jste spolupracovali s Náchodem...

Na tom se podílel prakticky celý okres - lidi z Náchoda, Police, Kostelce. Ale s naším souborem spolupracuje 4-5 lidí z Náchoda, kteří kdykoli potřebujeme, vždycky rádi přijedou. Když chceme mít opravdu kvalitní představení, tak si vypůjčíme herce z různých míst.

Jak lákáte nové členy do souboru?

Jde hlavně o to, aby lidi měli chuť. Někdo třeba nenajde odvahu přihlásit se sám, ale stává se, že ho nebo ji

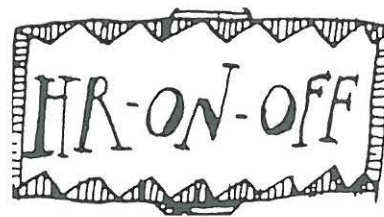
potká někdo ze souboru a nabídne možnost hrát... a třeba si ten člověk dodá odvahy a přijde.

Kolika repríz se inscenace dožívají?

Lumpáci (Lumpacivagabundus) se hrají už dva roky, a mají za sebou na dvacet repríz, Zdravý nemocný zatím asi pět. Většinou to dotáhneme tak na dvacet třicet repríz. Hrajeme jak v Hronově, tak i okolí. Musím říci, že nácvik trvá poměrně dlouho, protože lidi mají málo času...

Co nového chystáte?

Pan Lelek už asi tři čtvrtě roku zkouší Charleyovu tetu. Já ještě nejsem rozhod-

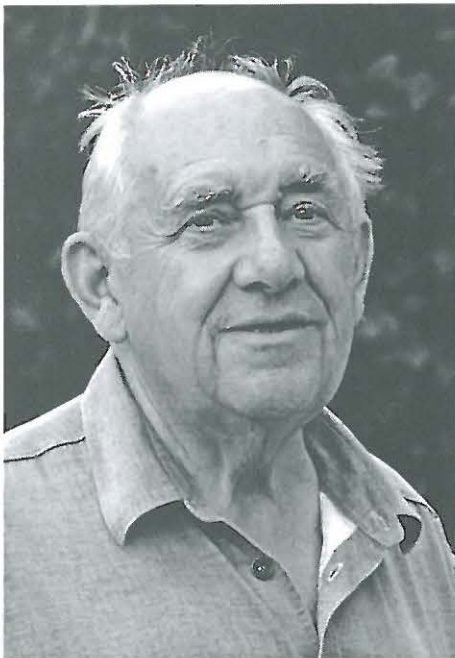

Musím se vám k něčemu přiznat. Mám hrozně rád fotbal. Odmalička. Chodím na ligu, v televizi sleduju Ligu mistrů i Pohár UEFA. Ale skoro nejraději se dívám na malé kluky, jak čutají na nějakém plácku. Klička, střela vši silou, míč doletí jen tak tak k bráně, ale všichni jsou zaťatí, bojují jako o život a radost ze vstřelené branky je čistá jak právě rozvítý pupen magnolie.

A mám taky rád divadlo. Odmalička. Mám rád „velká“ divadla, velké tvůrce a zážitky, jako třeba butó Mina Tanaky, divadelní komiksy Radka Lipuse či na herectví postavené inscenace Milana Schejbala. Ale ještě raději mám šilené vize Petra Lanty, ztrřštěné nápady Jiřího Jelínka nebo hronovské ochotníky. Za nic se neschovávají, hrají se vši silou, klička, slovní fór, který doletí sotva do první řady, ale všichni jsou nažhavení, bojují jako o život a radost z hraní je čistá jak první milování. Takové je pro mne amatérské divadlo, takový je Hronov a taková byla obě včerejší úvodní představení. Molière s humorem přímočarým jak bakelitový dvoutakt a gesty klikatými jak háčkovávaná dečka, Nestroy jako staročeský kabaret, ale vše hrané nadoraz, vši silou, upřímně, opravdově. Nehleďte v tom hraní kličky Rosického ani razanci Kollera, nehleďte v nich rafinovanost francouzských útočníků, hleďte jinou krásu, jiné zážitky. Krásu v té čisté podobě kluků z plácku, kluků, které míč neposlouchá, a přesto fotbal milují a denně po škole hrají. Hronovské herce potkáte v pracovní čas v úplně obyčejných zaměstnáních. Představuju si, jak se večer sejdou, vezmou text, vejdou na jeviště a hrají. Oddají se všem nápadům z plného srdce a ta - svá srdce se štítem čistým jak gaskonští kadeti jsou - nabízejí „svým“ divákům. Bez ambic slávy a divadelnické živnosti. Pan Červený s neměnně širokým úsměvem pod svým knírkem, paní Richterová d'ábelsky rozdávající gesta lásky a pitvorný mladík litující že se nedostal k oji Velkého vozu, toť jen tři z hvězd včerejšího večera. Hvězd, které musíte na obloze zvané divadlo sami objevit. Blikají jen pro někoho, pro jiné jsou zastřeny mrakem profesionálních hvězdářů. Ale zahlédnete-li jejich světlo, uvidíte souhvězdí, jež žádné butó, Národní divadlo ani Divadlo ABC nikdy nestvoří.

A víte, kdo mi tento svět objevil? Petr Lébl. Předtím jsem byl totiž spíš butó zájcem než velkorysým císařem. Nechtě tato glosa je též vzpomínkou na divadelníka-fotbalistu, který z plácku před svým domem přinesl vlastní merunu na profesionální jeviště.

Vladimír Hulec

DS Jiráskova divadla Hronov: Zdravý nemocný

nutý. Hodně mě lákalo udělat nějakou pohádku, takže možná zkusím Andersenovu Sněhovou královnu.

Ted' jsem se náhodou na ZUŠ dostal k několika mladým lidem, udělali jsme společně pásmo, které se jmenuje Divadlo a poezie, jsou to divadelní výstupy a básničky, uvedli jsme to v červnu a setkal se to s dobrým ohlasem. Překvapilo mě to, ani jsem nedoufal, že lidi ještě budou ochotni poslouchat básničky. Ted' hledám pro těch šest mladých lidí nějakou šikovnou komedii, kterou by mohli hrát...

Takže to vypadá, že budete mít v Hronově pokračovatele...

Byla by škoda je nemít.

Jana Soprová

ANKETA

KDYBY SE MĚL ZDRAMATIZOVAT VÁŠ ŽIVOT, KDO BY BYL AUTOREM ONÉ DRAMATIZACE A KTERÝ HEREC / KTERÁ HEREČKA BY HRÁL/A HLAVNÍ ROLI?

Milan Strotzer, programový šéf

To je jednoduché. Byla by to nejspíš aktovka, možná i skeč, protože by to dramatisovala Poesová a taky by si v tom zahrála hlavní roli.

Jan Strejcovský, organizační šéf

Jako dramatisátora si dovedu představit Hitchcocka a v hlavní roli Mela Gibsona.

Rostislav Pospíšil, výtvarník

Asi bych si pozval buď Borise Viana nebo Bulgakova, to jsou takoví mí dva oblíbenci. A kdo by měl hrát moji roli? No tak samozřejmě, aby mně byl podobnej, čili pravděpodobně nějaký štíhlej vysoký blondák. Nejvíce je mně podobnej možná Delon.

Aleš Berman, režisér a lektor

Autorem by byl J.C. Carrière a jmenovalo by se to Bergmanaghita. Titulní roli by hrál můj student z JAMU, Petr Halíček. Ve škole si ho totiž se mnou pletou. Onehdy jsem měl podepisovat něco kvůli mzdám a tak on tam šel místo mě a podepsal to místo mě. Původně je vystudovaný tělocvikář a teď vletí do toho hereckého světa rolí v Bergmanaghitě...

BEZVA DIVADELNÍ AKCE

Jste divadlem, které je bez něčeho? Jmenuje se vaše divadlo **Bez** názvu, **Bez** studu, **Bez** skrupulí, **Bez** masky či třeba **Beze** strachu? Nebo jste **Bezejmenné** divadlo, **Bez**-konkurenčně dobré divadlo či snad **Oběžní** divadlo? No prostě, máte v názvu svého souboru ona tři kouzelná písmenka **BEZ**? Tak nám dejte o sobě vědět!

Sokolovské Divadlo **Beze** Všeho chce totiž touto cestou shromáždit kontakty na **bez**-va soubory a ve spolupráci s **DIVADLEM (bez záruky)** PRAHA v příštím roce uskutečnit jejich první setkání. Setkání by mělo být **bez** druhotného a žánrového omezení, **bez** soutěžní trémy a dramaturgicky **bez** ladu a skladu. Každopádně by to měla být **bez**mezová zábava.

Ozvěte se buď telefonicky (777 310 991 – Jan Strejcovský), nebo raději e-mailem (divadlo@bezevseho.cz). Informace a doufejme se, že rozrůstající se databázi **bez**vadných divadel najdete na

<http://www.bezevseho.cz>.

O HRONOVĚ A AMATÉRSKÉM DIVADLE

S LENKOU LÁŽŇOVSKOU, vedoucí ARTAMA a prezidentkou Středoevropské sekce AITA/IATA

Jakým způsobem se ARTAMA podílí na organizaci Jiráskova Hronova?

ARTAMA nese hlavní odbornou gesci, odpovídá za sestavení programu, vybírá lektory ve spolupráci s odbornou radou, koncipuje vzdělávací program tak, aby odpovídal potřebám amatérského divadla, a ve spolupráci s českým střediskem AITA/IATA nese gesci za zahraniční program Jiráskova Hronova.

Různé semináře jsou součástí i dalších přehlídek, které organizujete. Mají tyto semináře nějakou návaznost, nebo je JH zcela samostatná kapitola?

Návaznost mají některé kurzy, například Kurz praktické režie je několikaletý systematický vzdělávací program pro režiséry, totéž platí i o Kursu praktické scénografie. Ostatní dílny jsou jednorázové, využíváme toho, že osobnosti českého divadla mají chuť a čas přijet do Hronova (jedním z nich je např. prof. Klíma z pražské DAMU). Tito lidé by se asi těžko uvolňovali v průběhu roku. Snažíme se nastavit témata tak, aby těch deset dnů systematické práce, tj. každé dopoledne a celý pátek, jim dala jistý úvod do nějaké disciplíny nebo nějakého oboru.

Pozoruju, že profesionálové velice rádi spolupracují s amatéry. Občas mám dojem, že je to pro ně mnohdy zajímavější než pracovat s profesionály...

Patří to k tradici českého amatérského divadla. Neváže se jen na dobu uplynulých čtyřicet let, ta tradice sahá daleko do minulosti - a to je v okolních zemích ojedinělá věc. Třeba v Rakousku a Německu není zvykem, aby se profesionálové tak zajímali o amatérské divadlo. Když se ptám na důvody, říkají, že amatérské divadlo berou spíše jako jistou konkurenci - údajně jim ubírá

diváky, zájem. Já jsem moc ráda, že u nás je to jinak. Možná je to tím, že mnozí profesionálové střední generace vyšli právě z amatérského divadla - viz Aleš Bergman nebo Milan Schejbal, a proto se k němu rádi vrací. Konkrétně Milan Schejbal prozradil proč sem jezdí. Říká - „Já jsem po sezóně velmi unaven a tady si dobijím baterky, vždycky tady nasbírám nové impulsy - rozhovory s lidmi, tím, že jsem na semináři obklopen hodně mladými lidmi s velmi zajímavými, originálními názory.“ Takže mám radost, že ti lidé sem nejedou jen proto, že jsou najmuti, ale protože sami chtějí.

Před pár dny jste se vrátila z Kanady, kde jste byla znovu zvolena prezidentkou Středoevropské sekce mezinárodní organizace AITA/IATA. A s tím vlastně souvisí i další úkol ARTAMA vybírat pro JH zahraniční hosty...

Ta setkání se pořádají jednou za dva roky, a jednou za čtyři roky je světový festival v Monaku. Tentokrát jsme se sešli v Kanadě, kde se zároveň pořádal světový festival amatérského divadla. Musím říci, že k mému velkému zklamání nevzali představení, které jsme nabízelí, August August August. Nevzali inscenaci se zdůvodněním, že je to příliš „postaveno na slově“. Ale nakonec všechno, co bylo v Kanadě k vidění, s výjimkou jednoho kanadského představení, bylo postaveno na slově.

Tím se dostáváme k problému volby obecně srozumitelného představení zahraničního souboru. Jaká představení ze zahraničí letos na JH uvidíme?

Bude to soubor Panboro z Maďarska. To je taneční divadlo, není to scénický tanec, ale opravdu čisté divadlo s jednáním, s pohybem. Je to soubor velmi slavný, který prošel celým světem, jeho představení Maďarská Elektra bylo svého času označováno za nejlepší amatérské divadlo na světě. Zajímavé je, že ve svých představeních propojují klasický tanec, moderní výrazový tanec s prvky lidového tance. A takové je i jejich nejnovější představení Vada, které uvidíme. Mimochodem, jsem ráda, že ti Maďaři přijedou, léta jsme o ně usilovali, ale oni nikdy neprojevili větší zájem. Letos se nabídli oni sami, díky šťastné náhodě, že mají společný projekt s dalším hostem letošního Hronova, litevským souborem Aglia. Litevci mluvili o tom, že pojedou do Hronova, tak po něm zatoužili také... Litevského Medvěda jsme viděli na loňské středoevropské přehlídce AITA/IATA v maďarské Kazinbarcize, kde získal hlavní cenu festivalu. Viděla jsem ho i v Kanadě, a pro mě byl tím nejlepším, co tam bylo k vidění. Německé představení je sice hodně postaveno na slově, ale režisér Václav Špirit slíbil, že zajistí písemné materiály nebo nějaké technické zařízení, abychom se zorientovali v příběhu. Jinak si myslím, že ta látka sama o sobě je velmi krásná, určitě nás bude zajímat. Slovenské představení, jak bývá tradicí, je vybráno z martinské Žatvy. Je to představení, za kterým stojí Silvester Lavrík jako odborný poradce a slovenská odborná kritika ho loni v Martině označila za nejlepší.

Jana Soprová

NOSITELÉ ZLATÉHO ODZNAKU J. K. TYLA V ROCE 2003

Komise pro udělování morálního ocenění Zlatého odznaku J.K.Tyla v oblasti amatérského divadla na základě předložených písemných návrhů signatářů Statutu pro udělování ZOJKT rozhodla udělit tato ocenění v roce 2003 následujícím amatérským divadelníkům v České republice :

Z České obce sokolské paní **ALŽBĚTĚ PAVLÍNĚ HOLUBCOVĚ** (nar. 1950), vedoucí a herečka Divadelního spolku J.J.Kolár při TJ Sokol Poniklá, za obnovu tradic ochotnického divadla a obětavou práci vedoucí DS.

Z Divadelního centra Podbeskydí paní **DANĚ RYŠKOVĚ** (nar.1932), čestné člence souboru DUO ve Frýdku-Místku, za celoživotní dílo v amatérském divadle zvláště při výchově mladých herců a paní **MARII PATTERMANOVĚ** (nar.1925), čestné člence Divadelní společnosti Kozlovice, za příkladnou dlouholetou činnost v amatérském divadle.

Z TJ OREL panu **VÁCLAVU MÜLLEROVI** (nar.1930) z Brna za celoživotní obětavou práci pro amatérské divadlo.

Ze skupiny amatérských loutkářů SČDO panu **ZDARKU POPOVI** (nar. 1928), vedoucímu loutkového divadla Kašpárkova říše v Olomouci, za celoživotní zásluhy o rozvoj amatérského loutkového divadla, dále panu **STANISLAVU STARĚMU** (nar.1936) ze Společnosti přátel Loutkového divadla Jiskra v Praze-Kobylisích za dlouholetou všestrannou činnost uměleckou i organizační v loutkovém divadle a do třetice panu **MIROSLAVU RYŠAVÉMU** (nar.1924), vedoucímu Loutkářského souboru PIMPRLE v Praze-Vršovicích, za zásluhy o rozvoj amatérského loutkového divadla.

Ze Svazu českých divadelních ochotníků manželům **MARII A JOSEFU HEJRALOVÝM** (narozeným 1927) z Divadelního spolku KRAKONOŠ ve Vysokém nad Jizerou za dlouholetou iniciativní práci věnovanou rozvoji ochotnického divadla. Dále panu **FRANTIŠKU KLAŠKOVÍ** (nar.1931) z Troubska u Brna za dlouholetou iniciativní práci věnovanou rozvoji ochotnického divadla a panu **DUŠANU ZAKOPALOVÍ** (nar.1934) ze souboru AUREKO II Ostrava za dlouholetou iniciativní práci věnovanou rozvoji ochotnického divadla.

Z Volného sdružení východočeských divadelníků panu **JIŘÍMU KUBINOVÍ** (nar.1933) z Divadelního souboru v Červeném Kostelci za celoživotní věrnost ochotnickému divadlu a vynikající uplatnění hereckého talentu. Dále panu **ANTONÍNŮ LAUTERBACHOVÍ** (nar.1912), pedagogu, spisovateli a divadelníkovi, za celoživotní věrnost ochotnickému divadlu a vybudování významné divadelní tradice v Chlumci nad Cidlinou a panu **JOSEFU MLEJNKOVÍ** (nar.1921) z Vysokého Mýta za celoživotní průkopnické, realizační i literární dílo v oblasti tvořivé a výchovné práce s dětmi.

Vlastimil Ondráček a Dušan Zakopal - otevření výstavy nositelů ZOJKT ve foyeru JD

ZLATÉ ODZNAKY J. K. TYLA spolu s diplomy byly a budou nositelům slavnostně předány u příležitosti některých vrcholových přehlídek amatérského divadla (Hronov, Chrudim, Vysoké nad Jizerou, Olomouc aj.) nebo při významných lokálních akcích po dohodě s pořadateli a navrhujícími organizacemi.

Pro rok 2004 budou podmínky podání návrhů na ocenění osobností amatérského divadla vyhlášeny v čísle 6 Amatérské scény v r.2003. Všem nositelům patří naše gratulace, poděkování i úcta.

Dušan Zakopal, předseda komise pro udělování ZOJKT

INZERÁT!!! POZOR!!! NEPROPÁSNĚTE ŽIVOTNÍ ŠANCI!!!

Chcete se podílet na organizování národních divadelních přehlídek?

Chcete se stát redaktorem Amatérské scény? Útvar ARTAMA (součást IPOS v Praze) hledá nového kolegu za odcházejícího Jana Strejcovského.

Kontaktujte v průběhu Jiráskova Hronova paní Lenku Láznovskou nebo Dr. Milana Strotzera.

Pražská adresa je uvedena v tiráži Amatérské scény.

VRATISLAV HABR

Vratislav Habr se narodil 23. 7. 1928 v Hronově jako syn jednoho z majitelů hotelu „Sokol“ na hronovském náměstí. Nemohl tedy ujít osudovému pohledu na právě dostavěné nové Jiráskovo divadlo. Protože většina tehdejších hronovských ochotníků se scházela právě v hotelu Sokol, znal brzy on je a oni jeho. Od sedmi let byl členem skautského oddílu, což mělo vliv na jeho životní postoje po celý život. Jeho první scénický návrh byla dekorace na skautskou besídku.

VÝSTAVU k 75. výročí narození

VRATISLAVA HABRA

můžete navštívit

od 2. srpna 2003

ve výstavní síni

Jiráskova divadla

vždy v době festivalových představení.

V době kdy se jeho sestra vdala za ing. arch. L. Mráze, který po svém příchodu do města vstoupil do ochotnického spolku a začal pro soubor navrhovat hodnotné scénické návrhy, koukal mu přes rameno a za čas to zkusil navrhnout scénu sám. Vedlo se mu to, byl dobrým kreslířem a protože se také v době války vyučil strojním zámečnickem, uměl navrhovat i reálné a pevné dekorace. Ihned po válce byl přijat na grafickou školu v Praze. Po jejím absolvování se přihlásil do kursu na pedagogické fakultě, aby pak jako novopečený učitel nastoupil do západočeského pohraničí. Tam poznal i svou budoucí ženu. V padesátých letech to zkusil v Klicperově divadle v Hradci Králové a byl přijat jako druhý výtvarník. Protože denně dojížděl z Hronova do Hradce Králové, zůstal v denním styku s hronovskými ochotníky a svými scénickými návrhy velice zvýšil úroveň jejich divadelních představení. Po sedmi letech působení v Klicperově divadle dostal nabídku angažmá ve Statním divadle F. X. Šaldy v Liberci. Několik let zde pracoval vedle šéfa výpravy Ing. arch. Procházky. Po jeho odchodu se stal šéfem výpravy sám. Oblíbil si práci pro operu, setkal se při ní s velkými operními skladateli Verdim, Čajkovským, Dvořákem a jinými. Vytvořil desítky scénických návrhů, pracoval na grafických úpravách divadelních publikací, byl zván ke spolupráci s jinými divadly v Čechách i v cizině. Vystavoval na pražském Bienale a spolupracoval s umělci takových jmen jako byli J. Zrzavý, J. Sládek a jiní. V plném rozmachu tvůrčích sil ho zastihla oční choroba a pomalu ztrácel zrak. Nesl tento těžký úděl statečně a bojoval s nepříznivým osudem až do konce. Zemřel v 63 letech, v září 1991 v Liberci. Je pohřben podle svého přání v Hronově.

14:00, 16:30, park A. Jiráska
Divadlo Čára Brno
Mastičkář

16:30, 20:00, Jiráskovo divadlo
Tyl Rakovník
DĚVČATA aneb KRVAVÁ SUITA

18:30, 21:00, sál Josefa Čapka
Strípek Plzeň
Kouzelný mlejn

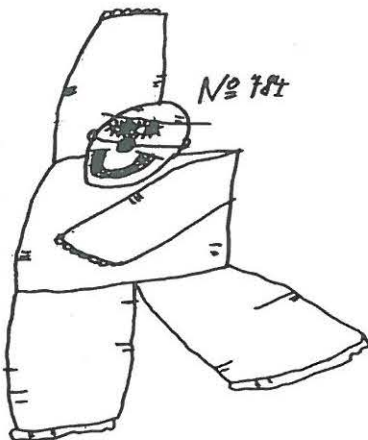
22:15, Sokolovna
Divadlo Čára Brno
Polapená nevěra

10:00, Malý sál Jiráskova divadla
Podivislo Ažaj Aš
Současné

18:00, park A. Jiráska
Koncert skupiny Čí PSI?

ZÍTRA SI PŘEČTETE:

- rozhovor „Proč odcházím z Artamy“ s Janem Strejcovským...
- zpověď nové lektorky semináře Jevištní řeči Veroniky Pospíšilové...
- a možná přijede i Kovářik!

Z katalogu klaunů

Zpravodaj 73. Jiráskova Hronova
Vydává organizační štáb
Šéfredaktor: Pavlína Morávková
Redakce: Jana Soprová, Simona Bezoušková, Vladimír Hulec, David Slížek
Výtvarník: Rostislav Pospíšil
Fotograf: Ivo Mičkal
Oficiální stránky festivalu:
<http://jiraskuv.hronov.cz>
Tisk Grafické závody Hronov s.r.o.
Cena 5 Kč

MUSEL JSEM SI ODPOČINOUT OD LIDÍ

ROZHOVOR S RUDOLFEM FELZMANEM

Skupinky soustředěně pracujících, nad textem diskutujících jedinců, tak takhle vypadal během včerejšího odpoledne seminář D jako dramaturgie, který vede velmi milý, čerstvě penzionovaný Rudolf Felzman. Před svým odchodem do penze působil jako režisér a ředitel v Malém divadle v Ústí nad Labem, Městském divadle v Mostě a Děčíně.

K Jiráskovu Hronovu neodmyslitelně patří i Váš seminář dramaturgie. Můžete blíže popsat v čem spočívá, jak seminaristé pracují?

Myslím si, že přesnější název by byl dramaturgicko-režijní seminář, protože v amatérském divadle málokde najdeme, že by soubor měl čistě oddělenou funkci dramaturga a režiséra. Naopak, režisér si musí dramaturgii udělat sám. A stává se i to, že dobrý režisér s dobrým souborem uvízne na tom, že zanedbají ty nejzákladnější a nejjednodušší záležitosti, které se musí před samotnou realizací připravit. Cílem našeho semináře je nalezení základních věcí, které režisér musí zvládnout, aby mohl začít režirovat. Zároveň se k tomu pokouším přidávat návody, co seminaristé jako režiséři musí řešit a dělat dál. Že například pro vyjádření myšlenky je nutné to, co se na jevišti děje. Režisér by měl udělat smysluplné aranžmá, vytvořit mizanscénu, ne jen takové to „ty přijď zprava, ty přijď zleva“. Seminář je především prakticky zaměřený, protože každý režisér si musí umět seškrtat text. Je to vlastně takový návod ve smyslu „chceš-li zkusit režirovat, musíš si být i dramaturgem“.

V semináři pracujete na konkrétních textech. Co jste si pro seminaristy připravil tentokrát?

Vždycky se snažím volit tak, aby to byla hra, která má výrazný děj a čitelnou zápletku se všemi peripetemi. Zároveň aby to byl text, který můžeme i srovnávat. Letos budeme dělat Maryšu, takže očekávám velmi zajímavou konfrontaci, protože se objeví i tady na jevišti. Samozřejmě nepracujeme na jednom jediném textu, přidáváme i další ukázky - letos např. Tennessee Williamse.

Co by si podle vás měl seminarista z vašeho semináře odnést? Přesný návod, jak pracovat nebo jistý způsob uvažování nad textem?

Já jsem dnes dokonce začal tím, že jsem se každého zeptal, co od semináře očekává. A jsem rád, že to nebylo v tak prudkém rozporu s mým názorem na to, co do nich chci vložit. Informoval jsem je, že s žádným pevným návodem neodejdou, to prostě nejde. Já jim mohu předat své zkušenosti, ale musejí si uvědomit, že cest a možností je víc.

Kdo se k vám do semináře hlásí? Jsou to režiséři a dramaturgové nebo spíš zvědavci, kteří chtějí zjistit, co to dramaturgie vlastně je? A jak tomu výuku přizpůsobujete?

Každý rok je to jiné. Minulý rok jsem byl trochu nervózní, protože mezi seminaristy byl věkový rozdíl i dvacet let. Dokonce tu byli lidé, kteří dramaturgii vystudovali a vedle toho začínající gymnazista. Letos je to vyrovnanější. Většina z nich dělá amatérské divadlo jako koníčka a spíš se rozhodují, že s režii začnou. Bylo by hrozně fajn, kdybych se za rok, za dva dozvěděl, že něco zkusili a rád bych potom viděl i výsledek práce.

Na letošním Hronově pracujete dokonce ve dvou seminářích. Jak to stíháte?

V technickém semináři budu jen jeden den a to v závěru, kdy se dostaneme k praktickým režijním záležitostem. Poté co mi seminaristé vyloží své koncepce, budu po nich chtít, aby mi je na jisté scéně předvedli v aranžmá a se světly. Takže si seminaristé technického semináře budou moci vyzkoušet své znalosti v praxi na „živých králíčcích“. Myslím, že by to mohlo být k dobru oběma skupinám a jsem na výsledek zvědavý.

Vím o vás, že jste po několikaletém ředitelování v několika severočeských divadlech nedávno odešel do penze. Nechybí vám divadlo?

Asi bych měl říct, jak mi hrozně chybí. Ale já jsem z divadla zas tak úplně nevypadl a to ať z toho profesionálního, tak i z amatérského. Naopak, na to amatérské mám teď více času. Navštívil jsem více přehlídek, které jsem dříve musel odmítat, protože jsem byl k divadlu vázán pracovním. A v profesionálním provozu jsem si musel odpočinout od lidí. Je tu i možnost návratu, ale našel jsem zalíbení v pobytu v lese, v zahradničení. A letošní léto zatím probíhá tak nádherně, že na divadlo nemají pomyšlení ani ti, co jsou v něm zaměstnaní.

Simona Bezoušková